

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 19798/2557

บริษัทเรนโบว์ โฮเต็ล กรุ๊ป จำกัด กับพวกผู้ร้อง ขอบริษัทสุขุมวิท อินเตอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัดลูกหนี้
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/12

ย่อ / หลักกฎหมาย

พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/12 (9) ได้กำหนดข้อจำกัดในการดำเนินกิจการของลูกหนี้หลายประการเพื่อประโยชน์ในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โดยการห้ามลูกหนี้จำหน่าย จ่าย โอน ให้เช่า ชำระหนี้ ก่อหนี้ หรือกระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดภาระในทรัพย์สิน นอกจากเป็นการกระทำที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินการค้าตามปกติของลูกหนี้สามารถดำเนินไปได้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น และการทำนิติกรรมใด ๆ ที่ขัดต่อบทบัญญัตินี้ การนั้นเป็นโมฆะตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/12 วรรคท้าย ข้อจำกัดดังกล่าวย่อมใช้บังคับกับผู้ทำแผนโดยอนุโลม ตามมาตรา 90/25 และเมื่อศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน ให้บรรดาสหสิทธิและอำนาจหน้าที่ของผู้ทำแผนตกเป็นของผู้บริหารแผนตั้งแต่ผู้บริหารแผนได้ทราบคำสั่งศาลตามมาตรา 90/59 วรรคหนึ่ง ข้อจำกัดดังกล่าวย่อมใช้บังคับแก่ผู้บริหารแผนด้วย แต่เนื่องจากในการปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารแผนของลูกหนี้ นั้น ผู้บริหารแผนต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแผนตามมาตรา 90/67 และในกรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ในแผน ผู้บริหารแผนย่อมถูกจำกัด เมื่อปรากฏว่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ผู้บริหารแผนได้ดำเนินการขายไปเป็นทรัพย์สินที่มีความจำเป็นที่ลูกหนี้จะนำมาพัฒนาและทำกำไรในการฟื้นฟูกิจการ และในแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ไม่ได้กำหนดให้ผู้บริหารแผนสามารถขายทรัพย์สินดังกล่าวให้แก่บุคคลภายนอกได้ ดังนั้น การที่ผู้บริหารแผนนำที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของลูกหนี้ที่จำนองระงับแล้วไปขายต่อให้แก่บุคคลภายนอก จึงมิใช่การกระทำที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินการค้าตามปกติของลูกหนี้สามารถดำเนินต่อไปได้ตามแผน นิติกรรมการขายดังกล่าวต้องห้ามขัดแย้งตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/12 (9) ประกอบมาตรา 90/25 และมาตรา 90/59 วรรคหนึ่ง จึงตกเป็นโมฆะ ตามมาตรา 90/12 วรรคท้าย ส่วนการขออนุญาตจากศาลล้มละลายกลางในกรณีที่นิติกรรมใด ๆ ตกอยู่ภายใต้บังคับมาตรา 90/12 (9) จะต้องเป็นการขออนุญาตก่อนการทำนิติกรรม เพราะหากดำเนินการไปแล้วนิติกรรมย่อมตกเป็นโมฆะ ศาลไม่อาจอนุญาตได้

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2546 ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และตั้งลูกหนี้เป็นผู้ทำแผน ต่อมาวันที่ 8 กันยายน 2547 ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนและแผนที่มีการแก้ไขโดยมีลูกหนี้เป็นผู้บริหารแผน ผู้บริหารแผนยื่นคำร้อง ขอให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ถือเอาการขายทรัพย์สินที่ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว เป็นการขายทรัพย์สินที่ผู้บริหารแผนขออนุญาตต่อศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำแถลงว่า ผู้บริหารแผนได้ขายที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไปก่อนยื่นคำร้องขออนุญาตต่อศาล ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ขายไปมีราคาตลาดและมูลค่าบังคับขายที่ประเมินตามที่ปรากฏในแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ 45,740,000 บาท และ 32,018,000 บาท ตามลำดับ แต่ผู้บริหารแผนขายที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้แก่นางประทุม ในราคา 25,500,000 บาท เพื่อนำไปชำระหนี้กู้ยืมจากกรรมการของลูกหนี้ในการชำระราคาประมูลซื้อ

สิทธิเรียกร้องของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ศรีมิตร จำกัด (มหาชน) มีต่อลูกหนี้จำนวน 25,500,000 บาท แก่กรมบังคับคดี ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งว่า การดำเนินการขายทรัพย์สินไม่ได้ก่อภาระเพิ่มเติม ดังนั้น จึงเชื่อว่าเป็นการดำเนินการโดยสุจริต เห็นสมควรอนุญาตให้ผู้บริหารแผนดำเนินการขายทรัพย์สินดังกล่าวได้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อุทธรณ์โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า ปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีว่า คำสั่งของศาลล้มละลายกลางที่อนุญาตให้ผู้บริหารแผนดำเนินการขายทรัพย์สินดังกล่าวชอบหรือไม่ เห็นว่า ในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้นับแต่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอไว้เพื่อพิจารณาจนถึงวันครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามแผน หรือวันที่ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผน หรือวันที่ศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอ หรือจำหน่ายคดี หรือยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการหรือพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/12 (9) ได้กำหนดข้อจำกัดในการดำเนินกิจการของลูกหนี้หลายประการเพื่อประโยชน์ในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โดยการห้ามลูกหนี้จำหน่าย จ่าย โอน ให้เช่า ชำระหนี้ ก่อหนี้ หรือกระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดภาระในทรัพย์สิน นอกจากเป็นการกระทำที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินการค้าตามปกติของลูกหนี้สามารถดำเนินไปได้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น และการทำนิติกรรมใด ๆ ที่ขัดต่อบทบัญญัติการนั้นเป็นโมฆะ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/12 วรรคท้าย ข้อจำกัดดังกล่าวย่อมใช้บังคับกับผู้ทำแผนโดยอนุโลม ตามมาตรา 90/25 และเมื่อศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน ให้บรรดาสหสิทธิและอำนาจหน้าที่ของผู้ทำแผนตกเป็นของผู้บริหารแผนตั้งแต่ผู้บริหารแผนได้ทราบคำสั่งศาล ตามมาตรา 90/59 วรรคหนึ่งข้อจำกัดดังกล่าวย่อมใช้บังคับแก่ผู้บริหารแผนด้วย แต่เนื่องจากในการปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารแผนของลูกหนี้นั้นผู้บริหารแผนต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแผน ตามมาตรา 90/67 และในกรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ในแผน ผู้บริหารแผนย่อมถูกจำกัด ดังนั้น ระหว่างดำเนินการฟื้นฟูกิจการตามแผนโดยผู้บริหารแผน ลูกหนี้อย่อมถูกจำกัดห้ามจำหน่าย จ่าย โอน ให้เช่า ชำระหนี้ ก่อหนี้ หรือกระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดภาระในทรัพย์สิน นอกจากเป็นการกระทำที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินการค้าตามปกติของลูกหนี้สามารถดำเนินไปได้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นด้วย เมื่อปรากฏว่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ผู้บริหารแผนได้ดำเนินการขายไปเป็นทรัพย์สินที่มีความจำเป็นที่ลูกหนี้จะนำมาพัฒนาและทำกำไรในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ (ตามแผนฟื้นฟูกิจการข้อ 7.4.11) และในแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ไม่ได้กำหนดให้ผู้บริหารแผนสามารถขายทรัพย์สินดังกล่าวให้แก่บุคคลภายนอกได้ ดังนั้น การที่ผู้บริหารแผนนำที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของลูกหนี้ที่จำนองระงับแล้วไปขายต่อให้แก่บุคคลภายนอก จึงมิใช่การกระทำที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินการค้าตามปกติของลูกหนี้สามารถดำเนินต่อไปได้ตามแผนนิติกรรมการขายดังกล่าวต้องห้ามขัดแย้งตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/12 (9) ประกอบมาตรา 90/25 และมาตรา 90/59 วรรคหนึ่ง จึงตกเป็นโมฆะตามมาตรา 90/12 วรรคท้าย ส่วนการขออนุญาตจากศาลล้มละลายกลางในกรณีที่นิติกรรมใด ๆ ตกอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/12 (9) จะต้องเป็นการขออนุญาตก่อนการทำนิติกรรม เพราะหากดำเนินการไปแล้วนิติกรรมย่อมตกเป็นโมฆะ ศาลไม่อาจอนุญาตได้ การที่ศาลล้มละลายกลางอนุญาตให้ผู้บริหารแผนดำเนินการขายทรัพย์สินดังกล่าวได้ทั้งที่ผู้บริหารแผนทำการขายไปแล้วโดยไม่ได้ขออนุญาตจากศาล จึงมิชอบด้วยกฎหมายอุทธรณ์ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ฟังขึ้น พิพากษากลับ ให้ยกคำร้องของผู้บริหารแผน ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ

องค์คณะ

จักษ์ชัย เยพิทักษ์ · ทศนีย์ จันสัจญ์ ธรรมเกณท์ · สมศักดิ์ คุณเลิศกิจ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/19798/2557>